

استعمار بریتانیا در میان رودان:

خیزش شیعیان

و

دستخیزی رودان آن سوی مرز

دکتر هوشنگ طالع

موضوع: کردان - عراق - تاریخ - قرن Shiites Iraq History 20th century Protest movements: موضوع موضوع: شیعیان - عراق - تاریخ - قرن Kurdish Iraq History 20th century Protest movements: موضوع موضوع: استعمار انگلیس Colonialism, British: موضوع رده‌بندی کنگره: A/D S Y ۷۰۰۴۹۱۵۹۷ / ۹۵۶: رده‌بندی دیویی شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۹۲۳۳۱۱	سرشناسه: طالع، هوشنگ، ۱۳۱۲ عنوان و نام پدیدآورنده: استعمار بریتانیا در میان‌رودان، خیزش شیعیان و رستاخیز رهایی بخش کردان آن سوی مرز / هوشنگ طالع مشخصات نشر: لنگرود - سمرقند، ۱۳۹۸ مشخصات ظاهری: ۲۹۷ صفحه: مصور (بخشی رنگی) شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۷۷۵-۹۵-۳ موضوع: شیعیان - عراق - تاریخ - قرن
---	--

دکتر هوشنگ طالع

استعمار بریتانیا در میان‌رودان خیزش شیعیان و رستاخیز رهایی بخش کردان آن سوی مرز

چاپ نخست: ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۰۰۰

طرح روی جلد و صفحه آرایشی:

مریم السادات موسویان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۷۷۵-۹۵-۳

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است

samarghandpub@yahoo.com

این کتاب با دهش

مهندس بهمن کامیار به چاپ رسیده است

فهرست نوشته‌ها

۷	پیش‌گفتار
۹	درآمد
۱۱	گفتار یکم: میان‌رودان در فراگشت تاریخ
۱۳	بخش یکم - دل ایران شهر
۱۷	بخش دوم - سلطه‌ی عربان: ویرانی دل ایران شهر
۲۰	بخش سوم - از دل ایران شهر، تا عراق
۲۳	گفتار دوم: ایران در سده‌های نهم تا دهم
۲۳	بخش یکم - دوران پراکندگی
۲۵	بخش دوم - پیدایی دولت عثمانی
۲۹	بخش سوم - سازش دولت: فراگیر ملی
۳۷	گفتار سوم: تلاش در راه آزادسازی میان‌رودان
۴۱	گفتار چهارم: کشورسازی در غرب ایران زمین
۴۷	گفتار پنجم: پایداری برابری بریتانیا بر میان‌رودان
۴۸	بخش یکم - رستاخیز کردان آن سوی مرز (دولت ملی)
۵۶	بخش دوم - خیزش شیعیان میان‌رودان (حکومت ملی)
۶۳	گفتار ششم: اروندرود
۷۷	گفتار هفتم: قرارداد ۱۹۳۷
۸۱	گفتار هشتم: ۵۸ روز، رها از سلطه‌ی بریتانیا
۹۱	گفتار نهم: پس از عراق، نوبت ایران بود

- گفتار دهم: براندازی سامان پادشاهی در عراق ۹۷
- بخش یکم - کودتای قاسم ۹۷
- بخش دوم - اثرات کودتای قاسم در منطقه ۱۰۰
- بخش سوم - قاسم - ناصر ۱۰۳
- بخش چهارم - قاسم - بعث ۱۰۵
- بخش پنجم - قاسم - پارت دموکرات کردستان ۱۰۶
- بخش ششم - نبرد حکومت عراق علیه رستاکیز کردن آن سوی مرز ۱۰۸
- بخش هفتم - روابط ایران و عراق در دوران قاسم ۱۱۰
- گفتار ازدهم: پارت دموکرات کردستان آن سوی مرز ۱۱۵
- گفتار دوازدهم: کودتای قاسم، تا کودتا علیه قاسم ۱۲۵
- بخش یکم - کودتاگران نبرد علیه کردها را پی گرفتند ۱۲۶
- بخش دوم - عارف به دنبال عارف ۱۳۲
- گفتار سیزدهم: نهضت پان ایرانیست ۱۳۵
- (گام به گام به سوی وحدت) ۱۳۵
- بخش یکم - باز دید هیات پان ایرانیست در کردستان آن سوی مرز ۱۴۰
- شکوه کاوه ۱۴۱
- بخش دوم - اتحاد سازمان های برون مرزی حزب پان ایرانیست و سازمان های ناسیونالیست کرد در اروپا ۱۴۴
- بخش سوم - گسترش تشکیلات در مناطق کردنشین ۱۴۷
- بخش چهارم - گام های دیگر ۱۵۱
- بخش پنجم - کنگره ی پنجم (اعلام برادری) ۱۵۳
- گفتار چهاردهم: بعث بر کرسی حکومت: ایران ستیز، کردکش، شیعه آزار ۱۵۷
- گفتار پانزدهم: قرارداد الجزایر ۱۷۱
- گفتار شانزدهم: از «هلال خضیب» تا طرح برنارد لویس ۱۷۹
- گفتار هفدهم: رقص رویاهان، پس از مرگ شیر ۱۸۷
- گفتار هژدهم: پایان شرم آور و خیانت بار حزب [فرقه] دموکرات کردستان ۱۹۹

۲۰۳	پی‌نوشت‌ها
۲۲۵	پیوست‌ها
۲۲۶	پیوست شماره یک - آرون درود
	پیوست شماره دو - عهدنامه‌ی سرحدی بین کشور شاهنشاهی
۲۲۹	ایران و پادشاهی عراق
۲۳۱	پیوست شماره سه - پروتکل
۲۳۳	پیوست شماره چهار - عهدنامه‌ی عدم تعرض (پیمان سعدآباد)
۲۳۶	پیوست شماره پنج - اعلامیه مشترک
	پیوست شماره شش - عهدنامه‌ی مربوط به مرز دولتی و حسن هم‌جواری
۲۳۹	بین دولت شاهنشاهی ایران و جمهوری عراق (همراه با الحاقیه)
۲۴۲	پیوست شماره هفت - الحاقیه
۲۴۳	پیوست شماره هشت - پروتکل راجع به تعیین مرز رودخانه‌ای بین ایران و عراق
	پیوست شماره نه - بی‌سی از کوشندگان تشکیلات برون مرزی
۲۴۷	حزب پان ایرانیست
۲۵۲	پیوست شماره ده - پیام شمس‌العرفی از زانی به رهبر انقلاب
۲۵۳	پیوست شماره یازده - واکنش مردم ایران به رخ داده‌های کردستان آن سوی مرز
۲۵۹	کتاب‌نامه
۲۶۳	نگاره‌ها (عکس‌ها)
۲۹۲	نمایه

کتابی که در دست دارید، ویرایشی است از کتاب
 نهضت پان ایرانیست و رستاخیز کردن آن سوی مرز

بیش گفتار

با آغاز نبرد جهانی نخست، انگلیسی‌ها عثمانی‌ها را از میان‌رودان راندند و این سرزمین را اشغال کردند. سپس آن‌ها با وارد کردن یک «انگلیسی» به میان‌رودان، شیعیان و کردان برابر این اشغال‌گری به‌پا خاستند. رستاخیز کردان آن سوی مرز از

همان آغاز چندی وحدت‌خواهی با «سرزمین مادر» یعنی ایران را داشت. همین امر باعث شد که پیوندی تنگاتنگ با قیام شیعیان این سرزمین برپا شود. دولت بریتانیا برقرار گردد.

از سوی دیگر باید گفت که رهندگی تاریخ معاصر توجه لازم را به رستاخیز رهایی‌بخش هم‌میهنان و هم‌خانمانان کرد مادر قلمروی عراق به عمل نیاراند. اگر مسلمانی در این باره نوشته شده است، دربرگیرنده‌ی برگ‌هایی اندک‌اند و بیش‌تر گسیخته و ناپیوسته.

در این نوشتار رستاخیز رهایی‌بخش سران آن سوی مرز، از آغاز به پیشواهی شیخ محمودبرزنجی و سپس به رهبری ملامصطفی بارزانی، به گستردگی مورد بحث و رسم‌آورد گردیده است.

نویسنده کوشیده است تا خوانندگان را به ویژه با احداث پارت دموکرات کردستان (آن سوی مرز) به رهبری ملامصطفی بارزانی، برابر حکومت‌های گوناگون عراق آشنا سازد. این مبارزات فصلی خونبار در تاریخ این سرزمین نوپا به حساب می‌آید.

در دهه‌ی چهل خورشیدی، ایجاد پیوند میان رستاخیز رهایی‌بخش کردستان آن سوی مرز با یگانه حزب وحدت‌گرای سرزمین کنونی ایران آغاز شد. این امر به عنوان یک ضرورت تاریخی در نخستین گام بلند به سوی وحدت‌همه‌ی سرزمین‌های ایرانی‌نشین و همه‌ی مردمان ایرانی تبار بود. این پیوند چنان استوار گشت که در سال ۱۳۴۶، دو حزب پان‌ایرانیست و پارت دموکرات کردستان آن سوی مرز به رهبری شادروان ملامصطفی بارزانی، اقدام به ادغام کردند.

هم‌زمان، سازمان برون مرزی حزب پان‌ایرانیست با سازمان ناسیونالیست‌های کرد، به یک هم‌دلی و هماهنگی کامل سیاسی-فرهنگی-اجتماعی دست یافتند و بدین سان، جبهه‌ی «وحدت‌خواهی» گسترده‌تر شد.

بدون تردید، پس از تجزیه‌ی خون‌بار سرزمین بزرگ ایرانیان در سده‌ی نوزدهم و ادامه‌ی آن در سده‌ی بیستم، اعلام برادری میان دو حزب پان‌ایرانیست و پارت دموکرات کردستان آن سوی مرز، از ویژگی و برجستگی خاصی در زنجیره‌ی کوشش‌های پی‌گیر در راه «وحدت» برخوردار می‌باشد.

نویسنده که خود در بطن این کوشش‌ها قرار داشت و در شکل‌گیری آن سهمی داشته است، دیده‌ها و یادداشت‌های خود را همراه با اسناد تاریخی روشن و قابل دسترس همگان، بن‌مایه‌ی نوشتن این کتاب قرار داده است.